

ЧОРНОБИЛЬ-2022

10 матеріалів та ресурсів, які по-різному повертають нас у квітень 1986 року

Чорнобиль – це тема, яка болить українцям не один десяток років, та не втрачає гостроти навіть із плином часу. Квітень 1986 року наповним повітря не пахощами весняних квітом, а небезпечними радіонуклідами. Довгий час інформація про події на Чорнобильській АЕС була маркована грифом «цілком таємно». Тепер, коли завіса замовчання впала, майже щороку в українських та закордонних видавництвах виходять книги про Чорнобильську трагедію, з'являються фільми, виставки та інші ресурси, які по-різному повертають у квітень 1986 року. Митці-документалісти та історики, звільнившись від радянської цензури, намагаються максимально об'єктивно висвітлити як причини катастрофи, так і події того часу. Художні ж видання просякнуті переживаннями та тужливими спогадами про життя, яке назавжди залишилося в зоні відчуження. Ми підготували підбірку 10 видавничих\візуальних продуктів, ресурсів, для тих, хто хоче здійснити мандрівку до Чорнобиля та дізнатися більше про трагедію та її наслідки, а також про безпеку атомної енергетики загалом.

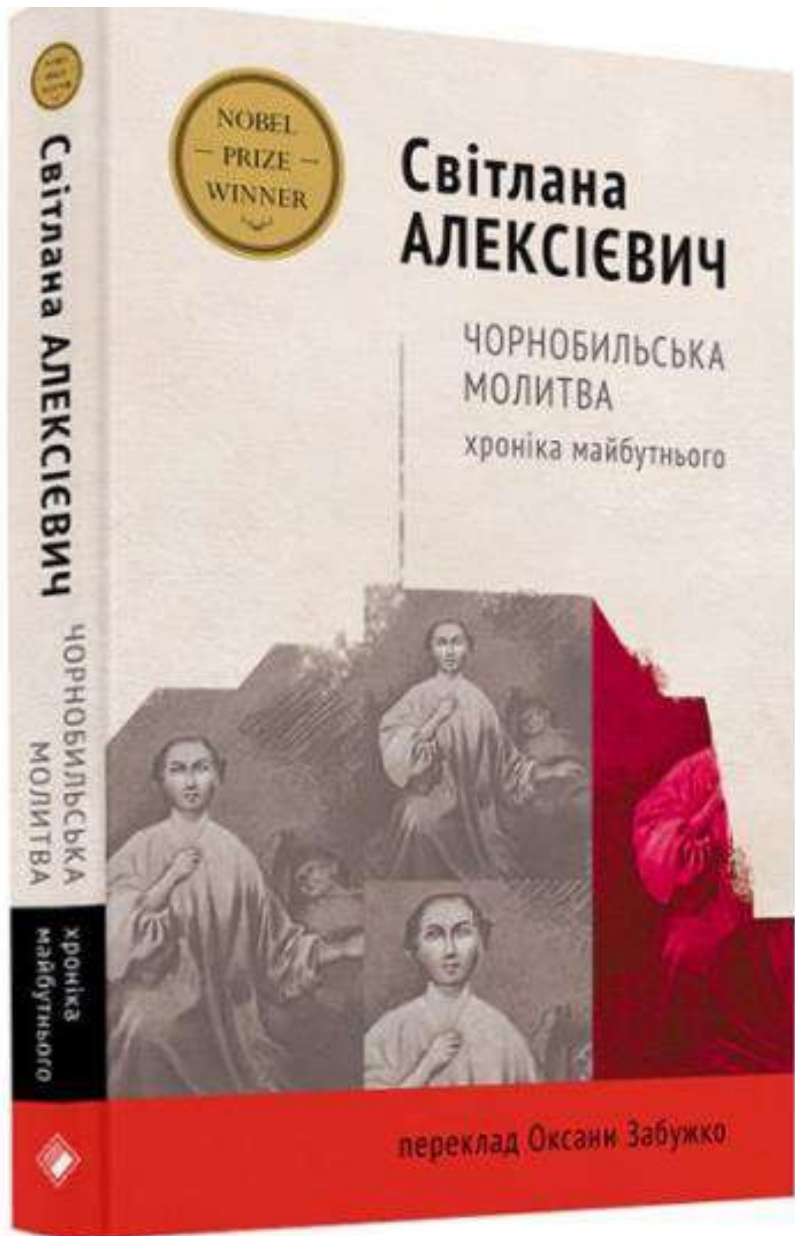
Книжки «Чорнобильське Досьє КГБ. Суспільні Настрої. ЧАЕСу Поставарійний Період»

«Чорнобильське Досьє КГБ. Від Будівництва до Аварії»

У виданні зібрано й оприлюднено документи 1986–1991 рр., що висвітлюють постчорнобильське життя — суспільні настрої, повсякдення, заходи з ліквідації наслідків аварії.

У другій книзі збірника документів «Чорнобильське досьє КГБ. Від будівництва до аварії» опубліковані документи, які охоплюють період з початку 1970-х і до листопада 1986 року: від початку будівництва ЧАЕС до введення в експлуатацію об'єкту «Укриття» («Саркофаг») після Чорнобильської катастрофи.

Окрему увагу зосереджено на відтворенні моделі ситуативної поведінки різних груп населення України після оприлюднення інформації про «ядерне лихо» та реакцію світової спільноти на Чорнобильську трагедію. Доступно онлайн на сайті Інституту національної пам'яті

Світлана Алексієвич «Чорнобильська молитва: хроніка майбутнього»

Книжка від нобелівської лауреатки з літератури, білоруської письменниці Світлани Алексієвич «Чорнобильська молитва. Хроніка майбутнього» в перекладі української авторки Оксани Забужко неймовірно живо та глибоко оповідає про враження людей, які бачили цю трагедію на власні очі. Саме з її книги сценаристи серіалу «Чорнобиль» із невеличкими змінами взяли трагічну історію дружини пожежника Ігнатенка. Авторка створила оповідь на основі інтерв'ю із сотнями очевидців: ліквідаторами та посадовцями, потерпілими, вимушеними переселенцями та тими, хто вирішив повернутися назад у зону відчуження.

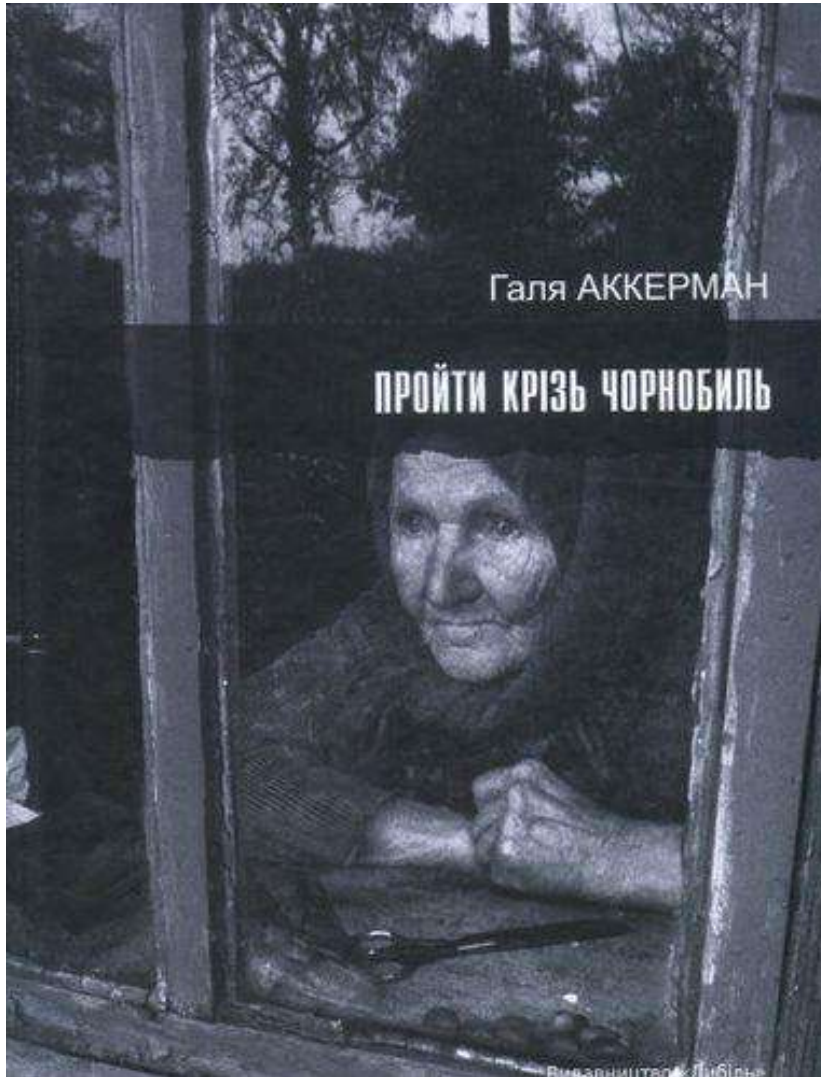
Адам Хіггінботам «Опівночі в Чорнобилі: Історія Катастрофи»

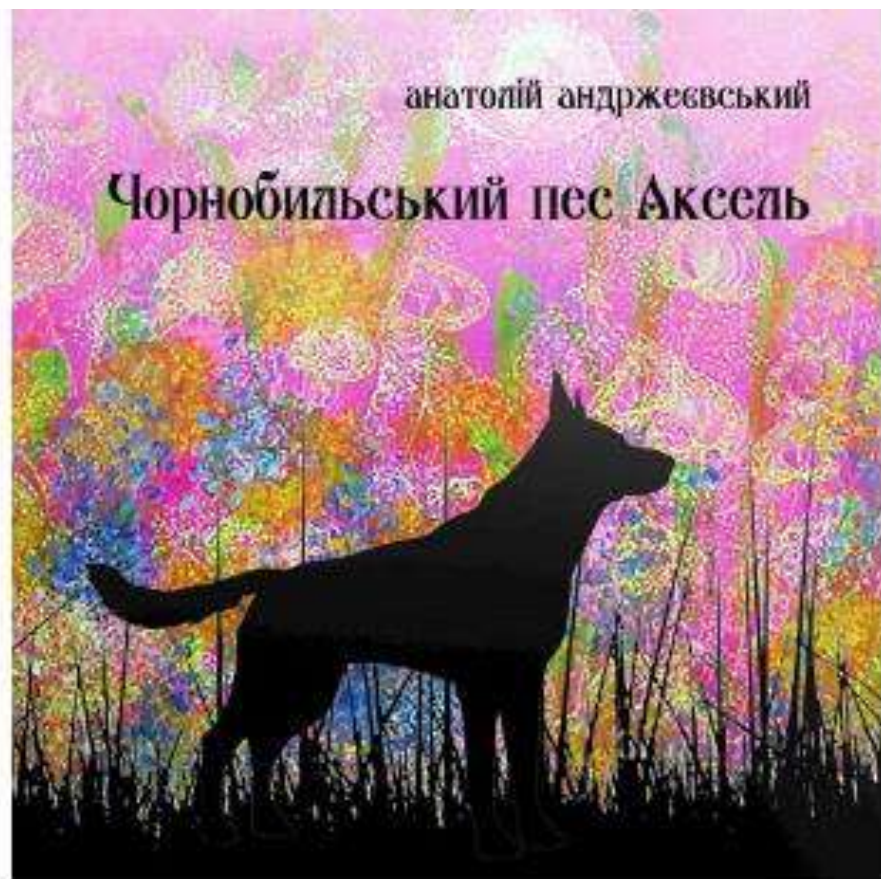
Краща книга року за версією The New York Times, Times та Kirkus Reviews.

Видання є не лише документальним триллером, який вичерпно описує події в ніч з 25 на 26 квітня 1986 року й операції з ліквідації аварії, але і сповіддю душевних переживань перших свідків катастрофи. Книга ґрунтується на більш ніж десятирічній роботі автора, записах сотень бесід, на особистому листуванні, невиданих спогадах і недавно розсекречених архівних документах. Автор переконаний, що розуміння та засвоєння людством уроків Чорнобиля є життєво важливим перед лицем змін клімату та інших глобальних загроз.

Галя Аккерман «Пройти Крізь Чорнобиль»

Книга-подорож письменниці крізь драму Чорнобиля в різноманітних її людських, соціокультурних, професійних аспектах. Ця книжка також про Чорнобиль як про один із найстрашніших злочинів радянської системи. Незаперечна цінність видання і в тому, що це погляд людини з іншої культури, адже авторка суміщає в собі єврейську, російську та французьку культури, але родинно пов'язана з Україною.

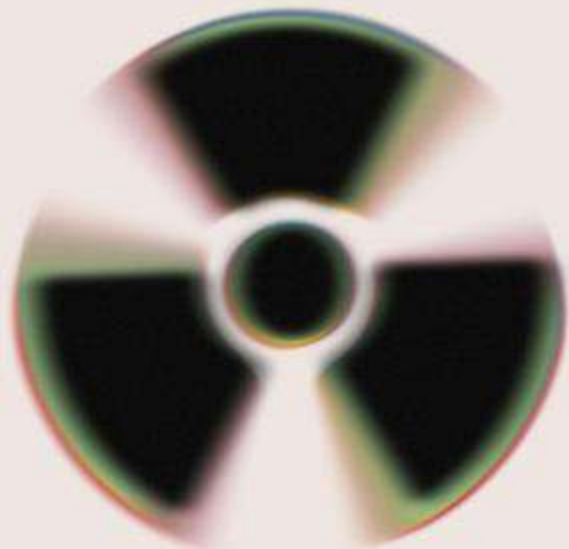

Анатолій Андржеєвський «Чорнобильський пес Аксель»

Розказати дитині про Чорнобиль допоможе незвичайний дитячий детектив-оповідь про подорож маленького мандрівника – хлопичка Миросика до Чорнобильської зони з батьками. Автор переносить читача разом із малим шукачем пригод у інший світ, де Чорнобиль не завмер. Він сповнений химер, а також тварин-примар, які і стають провідником дитини у невидимий для інших світ, у якому час плине по-іншому - вночі у минуле, а вдень у прийдешнє.

ЧОРНОБИЛЬ 35

ПОДКАСТ ЧОРНОБИЛЬ 35

Документальний аудіосеріал про трагедію, яка варта уваги не лише раз на рік. Чотирнадцять історій звичайних людей про Чорнобильську катастрофу, яка змінила їхні життя назавжди. Герої різної статі, віку та професій. Хтось лише народився напередодні аварії на ЧАЕС або старанно працював у школах і газетах, інші вже рятували постраждалих та ліквідовували наслідки, а деякі досі патрулюють зону відчуження. Але всі вони об'єднані особливими спогадами про Прип'ять та діляться ними в цьому подкасті.

Де почути:

<https://soundcloud.com/suspilnepodcast/sets/chornoby135>

«Місто Чорнобиль. Чи є Життя серед Радіації»

В уяві більшості Чорнобиль – це і є сама АЕС або ж станція та територія зони відчуження. Насправді ж, Чорнобиль – це містечко з багатовіковою історією, яке тепер перетворилося на місто-гуртожиток для працівників зони. Відеорепортаж від УП про місто, якого немає, як «живе» тепер Чорнобиль та самосели, які повернулися додому попри радіаційну небезпеку.

Де дивитися:

https://www.youtube.com/watch?v=dm8TGhDJ_rl

«Звуки Чорнобиля»

Унікальний музичний проект, у якому українські та міжнародні музиканти в кожному треку торкаються історій Чорнобиля та переосмислення трагедії. Усі композиції об'єднує аудіобібліотека «Звуки Чорнобиля», записана громадським діячем, медіахудожником та автором проекту ARTEFACT Валерієм Коршуновим у 2018 році. Це і тріскіт дозиметра, і скрип оглядового колеса в Прип'яті, і шум Рудого лісу та інші характерні звуки Зони відчуження, які стали частиною пісень музикантів проекту. Таким чином, кожна пісня містить аудіовідбиток Чорнобиля. Всі композиції зібрано до альбому «Звуки Чорнобиля», який доступний на платформах Spotify, Apple Music і Youtube Music, а також презентовано колекційну вініл-платівку «Звуки Чорнобиля» з AR-технологією доданої реальності.

Як записувались пісні та знімались кліпи? – у відео

<https://www.youtube.com/watch?v=m3JY9PaAo9s>

Де слухати альбом: <https://band.link/PQVWX>

Освітній проєкт і комунікаційна платформа «Чорнобиль. Подорож»

У листопаді 2021 року запрацювала онлайн-платформа «Чорнобиль. Подорож», за допомогою якої можна здійснити віртуальну мандрівку зоною відчуження. Проєкт є продовженням однойменної виставки, що відкрилася на ВДНГ до 35-х роковин трагедії на Чорнобильській АЕС. Сайт «[Чорнобиль. Подорож](https://chornobyljourney.org)» дозволяє здійснити інтерактивну мандрівку у просторі та часі, ознайомитися зі світовим контекстом 1986 року, простежити за хронологією подій та деталями аварії, почути історії людей, чиї долі змінила катастрофа, та плани про майбутнє зони відчуження. Платформа побудована за принципами скролітелінгу – безперервної розповіді з мультимедійними елементами, що дозволяють зануритися в атмосферу того періоду.

Як розпочати подорож: <https://chornobyljourney.org>

Сергій Плохій «ЧОРНОБИЛЬ Історія Ядерної Катастрофи»

Книга відомого історика Сергія Плохія, видана 2019 року, охоплює історію Чорнобильської катастрофи від моменту вибуху аж до закриття станції. Автор показує, як справжньою причиною найбільшої ядерної катастрофи людства став не людський фактор, а власне створена в СРСР система закритості та секретності, яка приховувала інформацію про трагедію навіть від фахівців, котрі повинні були її ліквідувати. Досліджуючи проблему Чорнобильської катастрофи, історик приходиться до висновку, що аварія стала не лише лихом планетарного масштабу, а й вироком радянській авторитарній системі.

Видання також доступне у англomовному варіанті.

